

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ.

Փետրուարի 28-ին շաբաթ օր Վեհափառ Հայրապետը Մայր տաճարում սովորական հանդիսով եպիսկոպոս ձեռնադրեց Երուսաղէմի Ս. Յակովբեանց հայոց վանքի միաբանի և պատրիարքական փոխանորդ Կ. Պոլսում արժ. Գեորգ ծ. վարդապետ Երիցեանին։ Պատարագին էր Գեր. Գրիգոր եպ. Գառնակերեանը, իսկ խորատու իլակ՝ Գեր. Մակար եպ. Բարխուդարեան։ Ձեռնադրութեան խորհուրդը աւարտելուց յետոյ Նորին Ս. Օծութիւնը յիշեցնելով որ նորընծայ եպիսկոպոսի մատը դրած մատանին՝ Որ ոչ ժողովէ ընդ իս—ցրուէ, տէրունական խօսքը կրում էր իւր վերայ իբրեւ մակադրութիւն, նոյն բնաբանով մի իմաստովից յորդոր կարգաց՝ առ հասարակ եպիսկոպոսի հովուիս և մասնաւորապէս ներկայ Սըրբազանի պարտականութիւնները բացայայտեց։ Յաջորդ կիւրակէ օրը նախնականց սովորութեան համաձայն Գեր. Գեորգ եպիսկոպոս իւր անդրանիկ պատարագը մատոյց Մայր տաճարում, բաց սեղանի վերայ։ Նոյն օրը նորընծայ սրբազանի նուիրաբերութեամբ հանդիսաւոր հացկերոյթ էր պատրաստուած միաբանութեան համար (ինչպէս և առանձին ճաշ Մայր աթոռում պատուարան զտած զաղթականների համար)։ Հրաւիրուած էին նաեւ Ծեմարանի ուսուցիչները։ Ծաշի միջոցին Ն. Բ. Սրբազնութիւն Սուքիաս արքեպիսկոպոսը ջերմազին բարեմաղթութիւններ արաւ Միաբանութեան կողմից՝ հեռաւոր եղբայրակից միաբանութեան սոյն անդամի հաւատարմական զգացումներով Մայր Աթոռ զիմելուն և եպ. բարձր աստիճան ընդունելուն առթիւ, որին ի պատասխանի Գեորգ սրբազան զգայուն խօսքերով արտայայտեց իւր ուրախութիւնը, որ՝ մանկութենէ ի վեր ս. Յակոբեանց վանքին մէջ պատուարան զրուակելուց և միշտ հաւատարմութեամբ ծառայած լինելուց յետոյ, այդ օրուանից մի աւելի մեծ միաբանութեան անդամ է դառնում և աւելի ընդարձակ պարտականու-

թիւնների հետ նոր եղբայրներ, նոր քաջալերութիւն, նոր բարեկամութիւն գտնում, ուխտելով նոյն հաւատարմութիւնը պահպանել և պատեղ։ Նորին Սրբազնութիւնը մեկնեց Մայր Աթոռից երկուշաբթի ճաշից յետոյ, զրեթէ ամբողջ միաբանութիւնը ժողովուած էր ճանապարհ դնելու համար Գեորգ սրբազան ամենանպաստաւոր տպաւորութիւն է թողել ամենքի վերայ, յոյս ունենանք, որ կիրականանան իւր վրայ դրած յոյսերը և, շատ ժամանակ չանցած, աչքի ընկնող տեղ կը գրաւէ նա Հայ. եկեղեցւոյ եպիսկոպոսաց խմբին մէջ։

Մեծի պահոց կիրակի երեկոները Մայր տաճարում միշտ քարոզ է լինում։ Երբորդ կիրակիին (Առաւակի) քարոզ խօսեց Վեհափառ Հայրապետը, խօսքը մեղքի մասին էր։ Նորին Ս. Օծութիւնը առանձնապէս մատնանիշ արաւ այն ընդհանրացած սխալ հայեացքը, որով ժողովուրդը ժամանակը երկուսի է բաժանել՝ ժամանակ մեղք գործելոյ և մեղքերը քաւելոյ ժամանակ, մինչդեռ փրկութեան աւետարանը միշտ արթուն և պատրաստ լինել է պահանջում։ Ապա բացատրեց անառակ որդու առակը։ Վեհաստիճան քարոզիչը խօսում էր ըստ սովորականին պարզ և ամենքին հասկանալի լեզուով, առակի զբոլար մասերը բացատրելիս միշտ մէջ էր բերում մեր ս. հայրերի տուած իմաստովից մեկնութիւնները, մանաւանդ Շնորհալի մեծ հայրապետի խորագած շարականների հատուածները։

Չորրորդ կիրակէին (Տնտեսի) երեկոյեան Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց գնալ Վաղարշապատի ծխական եկեղեցին քարոզելու։ Վեհի քարոզը լսելու համար այնքան բաղմութիւն էր հաւաքուել, որ եկեղեցւում տեղ չլինելու պատճառով շատերը դուրսը մնացին։ Նորին Սրբութիւնը յիշեց նաեւ, որ հայրապետական աթոռ բարձրանալուց ի վեր իմ

վերայ ծանրացած մի պարտք էր համարում Աթոռին այսչափ մօտ եղող Վաղարշապատի համայնքին այցելել և հոգեպէս մխիթարել: Ապա այստեղից խօսք տռնելով, բացատրեց մեր առ Աստուած, առ թագաւորն և առ ընկերն ունեցած պարտաւորութիւնը: Վերջին մասի մէջ յորդորեց Վաղարշապատցիներին չդաւաճանել իրենց գուլթն ու խնամքը աղքատ դաւթականներից, շարունակել օգնել և պատճապարել նոցա, մինչև որ մի ողորմութեան դուռ բացուի:

Բացի Վեհափառ Հայրապետից, Մայր տաճարում մինչև այժմ քարոզ են խօսել Տ. Սուքիաս արքեպիսկոպոսը՝ (Բ. կիւրակէին) և Տ. Մակար եպիսկոպոսը (Ն. կիւրակէին):

Իսկ Վաղարշապատի եկեղեցում քարոզել են մինչև այժմ արժ. Եղիա և Աշոտ վարդապետները՝ Բ. և Գ. կիւրակէներին առաւօտեան, Արժ. Մեսրոփը և Կարապետ վարդապետները երեւոյթն արեղան յաջորդ շաբաթ երեկոյների: Վարդապետներից մի քանիսը ս. Էջմիածնի շրջակայ գիւղերումն են քարոզ խօսել. իսկ Արժ. Սիոն վարդապետն ուղարկուած է Սուրմալուի գաւառը նոյն նպատակով:

Վեհափառ Հայրապետի ղիւանից ստացուած թ. 385 պաշտօնական գրութեամբ՝ հրամայուած է Արարատի ներկայ համարում լոյս տեսնող ծրագրի համաձայն շարունակել այսուհետև մեր ամսաթերթի հրատարակութեան գործը:

ՄԱՀԱՅՈՒՅԱԿ.

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Փետրուարի 16—17-ի գիշերը Տփլիսում, թոքերի բորբոքումից, կնքեց իւր մահկանացուն Սանահինի վանահայր Վարդան վարդապետը, 68 տարեկան հասակում:—Հանգուցեալը իւր սկզբնական կրթութիւնը ստացել է ս. Գեղարդի վանքում. 1872 թ. մայիսի 20-ին ընդունուել է միաբան նոյն վանքի և սարկաւազութեան աստիճան է ստացել Մըկրախ եպիսկոպոսից: 1875 թ. մարտի 10-ին Երեմիա եպիսկոպոսը Սեանում Ծորան կուսակրօն քահանայ է ձեռնադրել: 1876 թ.-ին հոկտեմբերի 25-ին կարգուել է նա վանահայր ս. Գեղարդի վանքի. 1881 թ.-ին վարդապետութեան մասն. աստիճան է ընդունել: 1894 թ. ապրիլի 22-ին փոխադրուել է իրրե վանահայր Սանահին, իսկ 1897 թ. գեկ. 10-ին նորից կարգուել Գեղարդի վանահայր, որի կալուածները ձեռք ձգելու համար հանգուցեալը շատ է աշխատել: Իւր մատուցած ծառայութիւնների համար ստացել է 1883 թ.-ին ծաղկեայ Փիլոն և 1888 թ. վարդապետական ականակուռ լանջախաչ:—Ի լոյս երեսաց իւրոց հանգուցէ՛ Աստուած վաստակաւոր մըշակի հոգին, և օրհնէ ու պտղաբեր դարձնէ նորա աշխատանքը ս. Գեղարդայ վանքի վերայ, որի համար զրեց նա իւր անձը:

ՊՕՂՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԱԼԻԱՍԵԱՆ

Մարտի 11-ին Նոյր—Վիրապում ի Տէր հանգեաւ Պօղոս վարդ. Մալխասեանը, 70 տարեկան հասակում:—Հանգուցեալը ս. Էջմիած.

նի ամենահին միտքաններից էր. իւր կրթութիւնը ստացել էր Ժառանգաւորաց դպրոցում: որտեղ և յետոյ վարել է տեսչի ու Հայոց լեզուի ուսուցչի պաշտօն: Միտքան է ընդունուել նա 1853 թ. յունիսի 15-ին: 1856 թուին ստացել է դպրութեան և 1857-ին սարկաւազութեան աստիճան. 1870-ին կուսակրօն քահանայ է ձեռնադրուել և 1868-ին վարդապետութեան մասն. աստիճան ընդունել: Հանգուցեալը վարել է Մայր Աթոռում կրտսեր լուսարարի և տնտեսի պաշտօնները: Վանահայր է եղել ս. Հովհաննէի, ս. Թովմա առաքելոյ և Թորփիրապի վանքերում:

1861 թ. Երջանկայիշաատկ Մատթէոս կաթուղիկոսը պարգևատրել է նորան վարդապետական լոնջախառով: Ստացել է նաև պետ. շքանշաններ:— Հանդուսէ՛ Տէր զհոգի բազմամեայ պաշտօնէին ի լոյս երեսաց իւրոց:

ՃԵՄԱՐԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՅ

Ի նկատի ունենալով, որ փետրուար ամսի վերջերին, երբ պահոց օրեր են զալիս և եղանակի մէջ խիստ փոփոխութիւններ են տեղի ունենում՝ Ծեմարանի սաների առողջական դրութիւնը սովորաբար զգալի կերպով ընկնում է: Վարչութիւնը կարգադրել էր բուրդին կրկին միանգամ բժշկական քննութեան ենթարկել: Ըննութիւնը ցոյց տուեց, որ յիշուի բազմաթիւ աշակերտներ արեան պակասութիւն ունին կամ սկզբըրուս կոչուած տկարութեան նշաններ են ցոյց տալիս: որոնց առաջն առնելու համար հարկաւոր էր զլիսաւորապէս կերակրելէնների մէջ բարեփոխութիւն մտցնել: Ծեմարանի պ. բժշկի վարչութեան միջոցով Վեհափառ Հայրապետի բարեհաճ ուշադրութեան ներկայացրած գիկուցման համաձայն՝ Սորին Սրբութիւնը հրամայեց անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել բուսականութիւն տալու բժշկութեան պահանջ-

ներին: որչափ հնարաւոր էր այդ հարկաւորանց աւանդական կարգերը խանգարելու: Այնուհետեւ վանական կառավարութիւնը՝ նախագահ Գեր. Սուքիաս արքեպիսկոպոսի արթուն հսկողութեան շնորհիւ ամեն հոգ տալու որպէս զի վանքի սեզանատանը կերակուրների պատրաստութիւն լիառատ չափով, Ծեմարանից ներկայացրած ցուցակի համեմատ և արաքոյ կորզի սնունդ տրուի այն աշակերտներին: որոնց համար անհրաժեշտ կանոն պ. բժիշկը, Ծեմարանի վարչութիւնն իւր կողմից մի քանի թեթեւ փոփոխութիւններ մտցրեց աշակերտների սնունդի և պարագմունքների մէջ, և այսպիսով կարելի եղաւ կարճ միջոցում շատ միտթարական հետեւանքների հասնել: Այժմ առողջական դրութիւնը Ծեմարանում բոտ ամենայնի գոհացուցիչ է. աւելի զսահացուցիչ դրութիւն տարուայ այս շրջանում հազիւ թէ երբեք եղել է: Աշակերտներն ընդհանրապէս զուարթ են և պարագում են եռանդով. հիւանդանոցում 2-3 թեթեւ հիւանդներ կան և միայն մի ծանր հիւանդ: Վերջնոյս վիճակը տաան օր առաջ Երեւանից խորհուրդի կանչուած բժիշկը զրեթէ անյուսովի էր գտնում: բայց Աստուծոյ ամենաառատ ուրբմութեամբ և Ծեմարանի պ. բժիշկի եռանդուն ջանքերի՝ առհասարակ՝ հիւանդի մասին տարուած անդուլ խնամքի շնորհիւ, նորա վիճակն այնչափ բարելաւած է, որ մեծ յոյս կարելի է ունենալ, թէ Ծեմարանական ընտանիքն այս տարի ևս ահա շորշորով տարին: առանց սուղի պէտք է անցնէ:

Ս. Լուսաւորչի «Մուտն ի վիրապ» տօնը սովորականից աւելի հանդիսատէ կերպով կատարուեցաւ այս տարի Ծեմարանում: որովհետեւ Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ներկայ գտնուել տօնի առթիւ պատրաստած երեկոյթին: Որոշուած էր երեկոյթ կազմել ս. Լուսաւորչի անուամբ մնացած երկերի և աւանդութիւնների կամ նորա անուան նուիրած յիշատակարանների հետազօտութիւնների:

որոնց մեծ մասը լսարանական ուսանողների տարեկան շարադրութեանց նիւթ էր եղել: Երբ Սորին Սրբութիւնը անակնկալ կերպով ցանկութիւն յայտնեց պատուել հանգէսը իւր ներկայութեամբ հարկ եղաւ պատրաստի նիւթերի մի մասը կրճատել՝ ձանձրոյթ չպատճառելու համար: 2 սարկաւազ և մի խ. լսարանի ուսանող խօսեցիկն և կարգացիկ իրենց զրաճները՝ ապա աշակերտներին ուղղած մի համառօտ յորդորով ամփոփեց հանգէսը ղեկավարող Բարեչն. Գարեգին արեղայն: Վեհափառ Հայրապետը իւր բարձր գոհունակութիւնն յայտնելով և օրհնելով՝ ցանկացաւ, որ կարգացած նիւթերն իրեն ներկայացուին բացատրեց միանգամայն, թէ այսպիսի մեծ յեշտակներ վերականգնանցնելու համար, որչափ նշանակութիւն ունի նոցա կատարման տեղում գտնուել, ուստի և բարեհաճեց որոշել, եթէ Տէրը յաջողէ՝ «Ելին ի վիրապէն» տօնը՝ խօսն բազմութեամբ Պար-վիրապ գնալով, այնտեղ կատարել:

Ծ Ա Ն Ո Ւ Յ Ո Ւ Մ Ն.

Մայր Աթոռի Հոգեւոր Ժեմարանի վարչութիւնն յայտնում է ի գիտութիւն հասարակաց, որ Ժեմարանիս մէջ որդեգրներ պահելու յանձն առած են հետեւեալ պարեպաշտօն ազգայիքը.

1. պ. Առաքել Ժատուրեան իւր անունով պահում է երեք որդեգիր, որոնք են՝ Կարապետեան Ստեփան, Դանիէլեան Արգար և Միրաքեան Յակովբ:

2. Տիկին Աննա Աթամալեան իւր ամուսին Միրզայ Աթամալեանի յիշատակի համար մի որդեգիր, որ է Դեղամեան Վարդգէս:

3. Տիկին Շողակաթ Մելիքեան իւր անունով մի որդեգիր, որ է Վէքիլեան Անդրէաս:

4. պ. Նիկողայոս Ողմիրեանի անունով մի որդեգիր, որ է Մխիթարեան Պաշատուր:

5. պ. Ռահայ Ժամհարեան իւր անունով մի որդեգիր, որ է Բրիատափոր Տէր-Միքէլեան:

և 6. Բագուի Մարգարիտեան Ընկ'րութիւնը պահում է մի որդեգիր, որ է Եղիա Տէր-Յովհաննիսեան:

Բացի այս Ժեմարանիս մանկավարժական խորհուրդը զանազան կապաւանդութիւնների հիման վերայ ընարեց հետեւեալ որդեգիրներին.

ա. Բարեյիշատակ բժիշկ Դէորդ Տիգրանեանի անունով երեք որդեգիր, որոնք են Բիրբիկեան Նիկողայոս Աքքիմանցի, Վլասեան Վլաս Եղեատցի և Փսերեան Եղիազար Զարարցի:

բ. Բարեյիշատակ Թումայեան ամուսնոյ անունով մի որդեգիր, որ է Սարգսեան Դեղամ Ծուշեցի:

և գ. Բարեյիշատակ Դէորդ Լալայեանի անունով մի որդեգիր, որ է Մուրատեան Սահակ Մատրասեցի:

Յմանապէս Վեհափառ Հայրապետի ծայրադոյն բարեհաճութեամբ ուղարկուած է Կիւմի, ս. Վլադիմիրի Կայսերական համալսարանի, ուսման մէջ կատարելադործուելու Ժեմարանիս սաներից շնորհ. Մուշեղ սարկաւազ Տէր Գաբրիէլեանն ի բրեւ որդեգիր բարեյիշատակ Դէորդ Փրիդոնեանցի:

Մայր Աթոռի Հոգեւոր Ժեմարանի վարչութիւնն այսու յայտնում է ի գիտութիւն հասարակաց, որ բարեյիշատակ բժիշկ Դէորդ Աւետիքեան Տիգրանեանց իւր կտակով, որ հաստատուած է Տաղանթօղի նահանգական դատարանում 1894 ամի փետրուարի 17-ին, աւանդել է Ժեմարանիս վարչութեանը կատարել, ի թիւս այլոց, հետեւեալ պարտականութիւնները.

ա. Կտակի 4 յօդուածով որոշուած է հինգ հազար ուսուրի որի տոկոսիքով պէտք է տպուին հայերէն դասագրքեր և ձրիաբար բաժանուին չքաւոր հայ երեխաներին:

է. Կտակի 7 յօդուածով որոշուած է երկու հազար ուսուրի իրրեւ մրցանակ այն հեղինակին, որը կը կազմէ եւ կը տպէ հայերէն լեզուով հայոց արմատական բառերի բառարան:

և գ. Կտակի 8 յօդուածով որոշուած է երկու հազար ուսուրի իրրեւ մրցանակ այն հեղինակին, որը կը կազմէ եւ կը տպէ հայերէն բառարան հայոց հոմանիշ բառերի:

Մայր Աթոռի Հոգեւոր Եւմարանի վարչութիւնն այսու պատիւ ունի հրաւիրելու ձեռնհաս անձինքներին մինչև մէկն յունուարի 1899 ամի ներկայացնել վարչութեանը իրենց պատրաստի աշխատութիւնները՝ թէ դասագրքերն և թէ բառարանները՝ կտակի տրամադրութեան համեմատ քննելու ու անօրինելու համար:

ՄԱՏԵՆԱԳԵՐԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՅ.

Մայր Աթոռի Մատենադարանի համար շնորհակալութեամբ տուացել ենք հետեւեալ գրքերը.

Հրատարակչական ընկերութիւնից.

1. Յ. Պարոնեանի Ազգային Զօջեր. երկր. տպ. Թիֆլիս 1896.

2. Անննակայեա— Դասընկերներ. պատանիների ընթերցանութեան համար, թարգմ. Դիւլնազարեանցի. Թիֆլիզ. 1897.

3. Շէկապիրի— Բոմբ և Զուլիւտ. թարգ. Յովհ. խոն Մասեհեան Թիֆլիս. 1896.

4. Պրոֆ. Մողեստ Բողղանտլի յժոռոյներ. թարգմ. Լեւոն Մելիք— Ադամեանց. Թիֆլիս. 1897.

5. Դիւի դը Մօպասանի. վրէժ և հիւանդապահ աղջիկը. թարգմ. Լեւոն Մ. Ա. Թիֆլիս. 1896.

6. Հ. Ռուբակլին.— Զրոյցներ բնութեան մեծ և ահեղ երեւոյթների մասին. թարգմ. Մ. Տէր-Անդրէասեան, Թիֆլիս 1896.

7. Վլադիմիր Կորոլենկօ— Ակամայ Մարգասպան. թարգմ. Տ. Յովհաննիսեան, Թիֆլիս. 1896.

8. Ուլիս— Մուֆլու. թարգմ. Յովհ. Օհանեան.

9. Պ. Ն. Մառի քննադատական յօդուածը Շնորհ. դպիր Գալուստ Տ. Մկրտչեանցի «Ազգութանդեղութի Աղբիւրներից Յիշատակ դատանքաց Դորիա և Շմանի վկայից որ վկայեցին յունհա. գրքոյկի, արտատպութիւն №3 և 4 1897թ. Византийскій Временникъ ամսաթերթից: Նուէր հեղինակից:

10. Պ. Ս. Բամալեանից— Արժ. Տ. Դարեգին վարդապետ Սաթուհեանցի ձեռքով երկու օրինակ համարաբառ Հին և Նոր Կտակարանաց, աշխատասիրութիւն Թադէոս վարդապետի Աստուածատուրեան. Նրուսաղէմ. 1895.

11. Ա. Պուշկին. Կապիտանի աղջիկը. թարգմ. Յ. Կարապետեանի. Աղէքսանդրապօլ, 1895.

12. Մակ. Չմէկեանի Պատկերազարդ— Լիսիատար Տարեցոյց 1898 թ. — Աշխատասիրողից:

13. Этюды по Армянской Диалектологии, Лево́на Мсериа́нцъ. Часть I. Москва, 1897. Նուէր հեղինակից:

14. Сборникъ Статей учениковъ профессора барона Виктора Романовича Розена. С. Петербургъ, 1897. Յուէր Պ. Ն Մանից.

Հասցէ. Библиотекъ Эчмиадзинскаго Монастыря.

Մ տ ե ն ա դ ա ր ա ն ա պ ե տ՝

ԳԱՐԵԳՐԻՆ ԱՐԵՂԱՅ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Տ Ա Ճ Կ Ա Ն Ա Յ Ժ.

Իզմիրէ կգրեն թէ Փետր. Տին վայելուչ հանդեսով կատարուեր է Գորտէլիոյի Սահակ-Վարդուհան նորահառոյց վարժարանին բացումը, նախագահութեամբ Առաջնորդին, Այս դպրոցին գետինը նուիրած է Միհրան էֆ. Իփլիկճեան, ի յիշատակ իր վաղամեծիկ ամուսնոյն, Հէնքը կառուցած է Աւետիս էֆ. Աւետիբեան, ի յիշատակ իր ծնողաց, Աւետիբեան Սահակ աղայի և Տիկ. Վարդուհի Ս. Աւետիբեանի, Դպրոցին Տնօրէն որոշուած է Գ. Տէր-Բարթողիմէոսեան էֆ., նախորդ տնօրէն Իզմիրի աղգային երկսեռ վարժարանին:

— Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. 14 Փետր. ի Մայր Եկեղեցի պատարագ մատուցանելով կուսակրօն քահանայ ձեռնադրեց Մկրտիչեան Ստեփան աւագ սարկաւազն որ կոչուեցաւ Տ. Կարապետ Արեղայ, Տ. Կարապետ Արեղայ ձեռնադրուեցաւ Կիւմուշ-խանէի Ս. Փրկչի վանուց վրայ:

— Պատրիարքարանի կողմէ յանձնարարուած էր Կարնոյ աղգայիններէն Տէր Ազարեան Կարապետ էֆ. ի քննել Կարնոյ Կարմիր վանուց մէջ հաստատուած Որբանոցի վիճակը, Տէր—Ազարեան էֆ. իր քննութեան արդիւնքը տեղեկագրած է Ս. Պատրիարքին, Կառավարէ ոչ միայն պահել Կարմիր վանքին մէջ արդէն բացուած Որբանոցն, այլեւ Կարնոյ քաղաքին մէջ ուրիշ Որբանոց մ' ալ հաստատել, Ս. Պատրիարքն հարկ եղածն տնօրինեց:

— Պալըքսէրի առաջն. Տեղապահ Յակոբեան Տ. Վահան Ծ. Վ. է չորրորդ տեղեկագիր մ' ալ հասաւ ի Պատրիարքարան, որմէ կիմացուի թէ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումները մերթ ընդ մերթ կշարունակուին, և աւերներ կսփռեն, Երկու Հայ ևս փլատակաց ներքեւն հանուած են, Աղգային կալուածները նորոգուելու համար առ նուազն 500

ոսկի, եկեղեցւոյ տաճարին և երկու աւանդատուներու վերանորոգման համար՝ 1500 ոսկի, իսկ դպրոցին նորոգութեան համար 300 ոսկի ծախք կենթադրուի, նպաստամատոյց տեղական Յանձնաժողովոյն կողմէ շինել տրուած տաղաւարներն ալ օգուտ մը չեն ընծայեր պատասարելու համար, զի շարունակ հեղեղանման անձրևներ անպակաս եղած են, Կառավարութիւնն ամէն ազգի կարօտելոց համար հաց, բրինձ և քիչ շատ ածուխ բաշխած էր, Բայց ասոնք անբաւական կնկատուին աղէտին մեծութեան հետ բաղդատելով, Աւստի առաջն. Տեղապահն իր թեմերը շրջաբերականներ հանած է, օգնութիւն ու նպաստ փութացնելու համար, Պանտրմայէ և ուրիշ թեմերէն քիչ շատ նպաստներ զրկուած են, Բայց անբաւական են օրուան թշուառութիւնն ամփրելու, Աւստի Տ. Վահան Ծ. Վ. Ս. Պատրիարքին գթութեան կոչումն կրնէ, ն. Սրբազնութիւնն առ այժմ 40 ոսկի նպաստ մը զրկեց, ամէնէն աւելի կարօտեալ աղգայնոց բաժանուելու համար:

— Ս. Հայրապետը մասնաւոր գրութեամբ մը 2500 բուրլի գումար մը զրկած է Ս. Պատրիարքին հետեւեալ կերպով բաշխուելու համար.—1800 բ.՝ կարօտեալ գաւառները զրկելու համար, 500 բուրլ՝ Մշոյ Ս. Կարապետ վանքին նորոգութեան համար, որոյ մասին—ինչպէս յայտնի է—քանիցս գրուած էր Մշոյ Առաջն. Փոխանորդ Յակոբեան Տ. Վարդան Վ. ի կողմէ, Մնացեալ 200 բուրլը՝ Վարազայ վանուց Որբանոցին ի նպաստ:

Երուսաղէմ 11/22 փետր.—Երկու շարաթէ ի վեր Երուսաղէմ կգտնուի Սղղաբրիի անգլիքան եպս.ն և հետաքրքրութեամբ կշրջագայի Փրկչական քաղաքին ու շրջակայից պատմական և նուիրական վայրերը, Կը լսուի թէ անկէ. եպիսկոպոսը մասնաւորապէս զըրկուած է Գէնգըրաբրիի Արքեպիսկոպոսի կողմէն՝ Ս. քաղաքիս հիւսիսային կողմը, Դամասկոսի գոնէն դուրս՝ նորաչէն Անգլիկան եկեղեցին օրհնելու և Արեւելեան եկեղեցեաց հետ ի մօտոյ ծանօթութիւն ունենալու համար, Այս վերջին նպատակաւ՝ Երուսաղէմ ժամանելուն երկրորդ օրն իսկ՝ Ս. քաղաքիս անգլիկան եպիսկոպոսին ընկերակցութեամբ Ս. Աթոռս այցելելով պտտեցաւ Ս. Յակովբեանց տաճարն, և Ամեն. Սրբազաններու հետ տեսակցելով՝ խօսակցութիւններ ունեցաւ եկեղեցական և կրօնական խնդրոց վրայ:

— Ազգ. Հիւանդանոցի վարչական Յանձնաժողովն հաստատած է Առեփն Դանճանկներու զըրութիւնն, որուն համեմատ փափաղող հայ բնտանիքներ իրենց տան մէջ պիտի ունենան դանճանակ մը, ուր պիտի ձգուին իրենց հիւրերէն կամ իրենց ընտանեկան շրջանակին անդամներէն պարբերաբար

և զանազան բարեպատեհ առիթներով նուիրուելիք գրամներն և տարին անգամ մը գանձանակը շրջուելով Հիւանդանոցի գրասենեակը, հոն պիտի բացուի և պարունակած գումարը պիտի ծանուցուի լրագրաց մէջ, Այս գանձանակներ գեղակերտ սիրուն առարկաներ են և տան սալօնին մէջ իրրե զարդ կրնան դրուիլ, Առ այժմ, 1,000 գանձանակ պատրաստուած է և վստահ ենք թէ միջին հաշիւով իւրաքանչիւր գանձանակ մէկ ոսկի կրնայ արտադրել տարին:

— Ս. Պատրիարքը զիմում քրած է առ որ անկ է, որ պետական վարժարանաց մէջ նոր Հայ ուսանողներ ընդունուին, Սոյն խնդիր նկատողութեան առնուած և պարտ ու պատշաճը տնօրինել խոստացուած է:

— Երարկիրի Առաջն. Տեղապահ Տ. Մուշեղ Ծ. Վ. Պատրիարքարան նամակ մը ուղղելով կը ծանուցանէ տեղական Որբանոցին բացումը, շրջակայ տեղերէ որբեր հաւաքելն և ինչ և այս առթիւ Ս. Պատրիարքէն նպաստի նախնական գումար մը կը խնդրէ: Ն. Սրբազնութիւնը զրկեց որոշեալ նպաստը սոյն նորահաստատ Որբանոցին:

— Խարբերդի Առաջնորդ Տ. Պետրոս Ծ. Վ. Բագրատունի ևս նամակ մ'ուղղելով ի Պատրիարքարան, կաւետէ Խուլէ—Վանքին մէջ հաստատուած Որբանոցին բացումը, և այս առթիւ կ'անդրբէ Ն. Սրբազնութեան զրկել կանխաւ խոստացուած ամսական 15-ական ոսկին, Ս. Պատրիարքը պարտ ու պատշաճը տնօրինեց ի քաջալերութիւն:

— Բաղէշէ Տ. Ղևոնդ քհնյ. Յարութիւնեան կգրէ, գովելով տեղւոյն նորահաստատ բողոքական Որբանոցին Տեսչութիւնն, որ Ս. Պատրիարք Հօր պատուէրին ու բաղձանքին համաձայն կը շարժի, որբերը կանոնաւորապէս եկեղեցի զրկելով ամէն կիրակի և տօն օրեր, կրօնական ամէն պարտաւորութիւնները կատարել տալով Ազգ. Եկեղեցւոյ ծոցին մէջ, և կընդունի հայ կրօնուսոյց Որբանոցին մէջ, Առաջ ազգ. վարժարանի դասատու Մեկքօն էֆ. Քաջբերունի շարժման անգամ մը կերթար կրօնագիտութեան դաս տալու որբերուն. հիմակ ինք նամակագիր քահանան կերթայ, և ջերմ ընդունելութիւն կգտնէ թէ Տեսչութեանն և թէ աշակերտներէն:

— Վանայ գաւառական Խառն ժողովն և Առաջն. Տեղապահ Աղագատեան Տ. Ստեփան Ծ. Վ. ընդարձակ տեղեկագիր մը զրկած են ի Պատրիարքարան, Աղթամարայ կաթողիկոսական թե-

մերուն նկատմամբ, որով ի մէջ այլոց, Աղթամարայ թեմին մէջ գտնուող 25-ի չափ վանօրէից տըխուր վիճակը, ժողովրդեան կարօտութիւնն, Աղթամարայ Աթոռին անշուք կացութիւնն, և հետզհետէ թափուր և աւերման վիճակի ենթարկուելը շեշտելով, խնդրած են Վեհր. Վարչութեանն, որ հաճի Աղթամարայ Աթոռոյն համար ընտրել տեղւոյն բարքն ու գիրքն ուսումնասիրած, ժողովրդեան լեզուին գիտակ, և կառավարութեան ու ազգին համակրութիւնը վայելող բարձրաստիճան եկեղեցական մը:

— Տ փետր. Օրթա գիւղի եկեղեցւոյն մէջ քարոզիչ Տ. Վահրամ Եպիսկ. Մանկունի քահանայ, ձեռնադրեց Երանոսեան Գրիգոր և Աւետիս սարկաւազները, Գրիգոր կոչուեցաւ Տ. Գէորգ արեղայ, և Աւետիս Տ. Ղևոնդ քահանայ, Խարտաւիւղկութիւնը կատարեց աւագերէց Տ. Սահակ Հայր, Տ. Վահրամ Եպիսկ. պատարագ մատոյց և քարոզ խօսեցաւ քահանայական պաշտօնի վերայ, Այս առթիւ յիշեց Էջմիածնայ Գէորգեան ճեմարանն և երուսաղէմի ժառանգաւորաց վարժարանին և անոնցմէ ելած կղերականները, Երէկ իրիկուն ալ հանդիսաւոր կերպով վեղար տուաւ Տ. Գէորգ արեղայի, որ Գէորգեան ճեմարանի շրջանաւարտներէն է:

«Իրզանդիոն»:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Բ .

ՔԵՂԱՅԵԼԻՔ Ի ԿՈՆԴԱԿԵՑ ԱԵՆՓԵՌ ՀԱՅՐԱԿԵՏԻ.

Կոնդակ օրհնութեան և զօհունակութեան յանուն տիկին Աննայի Աթամուլեանց Բագուեցւոյ, սակս նուիրաբերութեան 700 բուրլոյ ի տրամադրութիւն Վեհ. հայրապետի ազգիւս. թ. 184:

— Օրհնութեան և զօհունակութեան յանուն պարոնայց եղբարց Թումանեանց Դավրիթեցւոց՝ վաճառականաց ի Բագու, սակս նուիրաբերութեան մի հազար բուրլեաց ի տրամադրութիւն Վեհ. հայրապետի ազգիւս. թ. 191:

— Յանուն սինօղի ս. Էջմիածնի առ ի